

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR**
Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: nadezda.cadova@soc.cas.cz

Postoje českých občanů k zaměstnání

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2006, v06-09</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>4. 9. – 11. 9. 2006</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>993</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>EU.136, EU.137, EU.99, EU.140, EU.138</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>20. října 2006</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Naděžda Čadová</i>

Součástí zářijového šetření Centra pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR realizovaného v rámci projektu Naše společnost 2006 byl i blok otázek věnovaný postojům českých občanů k zaměstnání. Tyto otázky byly položeny pouze respondentům, kteří jsou v současné době ekonomicky aktivní, tj. celkem 516 dotázaným. Nejprve jsme se zajímali o to, za jak důležité ekonomicky aktivní lidé pokládají různé charakteristiky zaměstnání.¹

Prakticky všichni ekonomicky aktivní si přejí mít jisté zaměstnání, které by je bavilo. Jistotu zaměstnání považovalo za „velmi důležitou“ dokonce 84 % respondentů. Více než 90 % oslovených za důležité označilo i to, zda jim zaměstnání přináší vysoký příjem. Také další charakteristiky zaměstnání jsou důležité pro naprostou většinu českých občanů. Osm z deseti pracujících označilo za důležitý pocit, že je jejich práce užitečná pro společnost. Přibližně stejný podíl dotázaných pak uvedl, že za důležité považuje mít práci, které si ostatní váží, a vykonávat zaměstnání, v kterém mohou pracovat samostatně. Přibližně sedm z deseti ekonomicky aktivních přikládá důležitost tomu, aby měli možnost svou práci pomáhat jiným lidem, a dvě třetiny pak také možnosti pracovního postupu.

¹ Znění otázky: „Řekněte mi, prosím, jak důležité je pro Vás: (viz tabulku 1)“

Tabulka 1: Důležitost jednotlivých aspektů práce (v %)

	Velmi důležité	Spíše důležité	Spíše nedůležité	Zcela nedůležité	+/-
mít jisté zaměstnání	84	13	2	1	97/3
mít práci, která mě baví	62	33	5	0	95/5
mít vysoký příjem	36	56	6	1	92/7
mít pocit, že moje práce je užitečná pro společnost	38	42	17	2	80/19
mít práci, které si ostatní váží	34	44	17	3	78/20
mít práci, kde můžu pracovat samostatně	36	41	18	3	77/21
mít možnost svou práci pomáhat jiným lidem	27	44	20	4	71/24
mít možnost pracovního postupu	24	42	26	4	66/30

Poznámka: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Všech ekonomicky aktivních respondentů (n = 516) jsme se dále zeptali na charakteristiky jejich současného zaměstnání (viz tabulku 2).²

Převážná většina pracujících (více než 80 %) má pocit, že práce, kterou vykonávají, je užitečná pro společnost a zároveň je baví. Téměř osm z deseti oslovených dále uvedlo, že má možnost ve svém zaměstnání pracovat samostatně. Jisté zaměstnání mají pak podle svých slov dvě třetiny ekonomicky aktivních, o málo méně pak pomáhá svou prací jiným lidem. Práci, které si ostatní váží, našlo dle svého tvrzení šest z deseti pracujících. Další charakteristiky práce připadaly přílehlavé již pouze necelé třetině oslovených. 29 % ekonomicky aktivních se domnívá, že má v zaměstnání možnost pracovního postupu, 28 % pak podle svých slov dostává za svou práci vysoký příjem.

Tabulka 2: Charakteristiky práce respondenta (v %)

	Rozhodně ano	Spíše ano	Spíše ne	Rozhodně ne	+/-
má jisté zaměstnání	12	55	19	6	67/25
má vysoký příjem	4	24	46	25	28/71
má práci, která ho baví	34	49	14	2	81/16
má pocit, že jeho práce je užitečná pro společnost	29	56	9	2	85/11
má práci, které si ostatní váží	17	42	22	4	59/26
má práci, kde můžu pracovat samostatně	33	46	18	3	79/21
má možnost pracovního postupu	8	21	50	15	29/65
má možnost svou práci pomáhat jiným lidem	21	42	24	6	63/30

Poznámka: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Všechny ekonomicky aktivní respondenty (n = 516) jsme v našem výzkumu dále požádali, aby charakterizovali vztahy, které panují na jejich pracovišti.³

Naprostá většina ekonomicky aktivních vnímá vztahy na svém pracovišti pozitivně. Více než polovina pracujících (55 %) uvedla, že na jejich pracovišti funguje dobrá spolupráce bez zvláštní osobní blízkosti, podle 30 % oslovených pak na pracovišti panuje dokonce přátelská až důvěrná atmosféra. Chladné a neosobní vztahy zažívá ve svém zaměstnání více než desetina ekonomicky

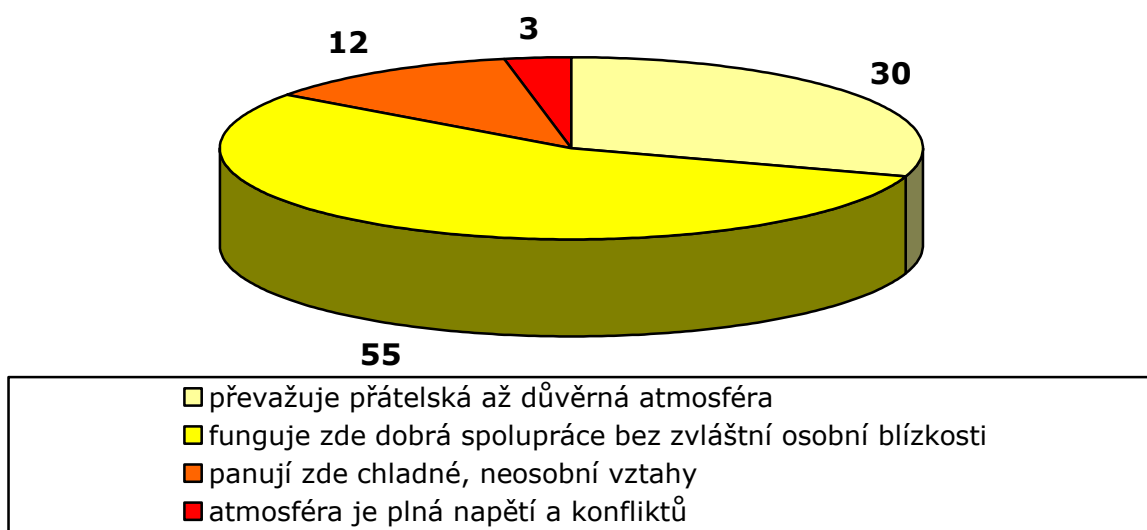
² Znění otázky: „Bavme se nyní o vašem zaměstnání. Řekl byste, že máte jisté zaměstnání, máte vysoký příjem, máte práci, která Vás baví, máte pocit, že Vaše práce je užitečná pro společnost, máte práci, které si ostatní váží, máte práci, kde můžete pracovat samostatně, máte možnost pracovního postupu, máte možnost svou práci pomáhat jiným lidem?“

³ Znění otázky: „Jak byste charakterizoval vztahy na Vašem pracovišti? (viz graf 1)“

aktivních a pouhá 3 % dotázaných uvedla, že atmosféra na jejich pracovišti je plná napětí a konfliktů.

Graf 1: Charakteristika vztahů na pracovišti (v %)

Poznámka: Do analýzy nebyli zahrnuti respondenti, kteří zvolili odpověď „nevím“ nebo „netýká se“.

Všechny ekonomicky aktivní respondenty jsme ve výzkumu dále požádali, aby se pokusili zhodnotit adekvátnost svého současného příjmu.⁴

Tabulka 3: Když posoudíte Váš měsíční příjem, jste zaplacen ... ? (%)

	3/1997	3/1998	4/1999	4/2005	9/2006
mnohem méně, než si zasloužíte	30	32	29	22	18
o něco méně, než si zasloužíte	35	40	38	38	43
zhruba tolik, kolik si zasloužíte	33	27	29	34	31
více, než si zasloužíte	2	0	1	1	1
neví	0	1	3	5	7

Šest z deseti pracujících (61 %) se domnívá, že je ve svém současném zaměstnání zaplaceno méně, než si zaslouží (18 % oslovených dokonce uvedlo, že se cítí zaplaceno „mnohem méně, než si zaslouží“). Téměř třetině ekonomicky aktivních se zdá jejich mzda adekvátní. Pouhé 1 % oslovených připustilo, že v práci dostává více, než si zaslouží.

V porovnání s šetřením realizovaným v loňském roce a zejména pak s výzkumy realizovanými v letech 1997 až 1999 poklesl podíl dotázaných, kteří jsou podle svých slov zaplaceni mnohem méně, než si zaslouží.

Na závěr bloku otázek věnovaného postojům českých občanů k jejich zaměstnání jsme se zajímali o to, zda ekonomicky aktivní občané uvažují o změně svého současného zaměstnání.⁵

Úvahy o změně současného zaměstnání připustila desetina ekonomicky aktivních, 83 % pracujících uvedlo, že o změně zaměstnavatele v současnosti neuvažuje. 7 % dotázaných na položenou otázku nedokázalo odpovědět a zvolili odpověď „nevím“.

⁴ Znění otázky: „Když posoudíte Váš měsíční příjem, jste zaplacen... (viz tabulku 3)“

⁵ Znění otázky: „Uvažujete o odchodu ze svého současného zaměstnání, o změně zaměstnavatele?“